

Lektion 4 (4 mars)

1. Vi läser texten om **fettisdagen** på Nordiska museets hemsida:
https://www.nordiskamuseet.se/utforska/hogtider/fettisdagen/?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAt4C-BhBcEiwA8Kp0CdVuPiTfV31spwcDXbR7Gif433ZtsTq0JHdmVFY1HYenYKYWt7UovhoC7MgQAvD_BwE
2. Vi arbetar med texten "Rymdturism" på s. 138–139 i TB.

Rymdturism

För den som vill resa lite längre kan rymdturismen vara ett alternativ. Det första rymdturistprojektet startades 1985 av ett amerikanskt bolag. Då betalade flera tusen personer 5 000 dollar i förskott för att få chansen att flyga runt jorden i en rymdfärja. Det

skulle kosta ytterligare 50 000 att följa med på resan. Tyvärr gick företaget i konkurs innan planerna förverkligades. Men redan 1954, alltså tre år innan Sputnik sköts upp av ryssarna, tog en amerikansk resebyrå emot intresseanmälningar för resor till månen. Trots att "månregistret" inte ens annonserades blev listan över 1 000 personer lång. När företaget bytte ägare glömde man dessvärre bort listan.

I slutet på 1980-talet presenterades idén till ett rymdhotell av ett japanskt företag. Hotellet skulle byggas som ett stort hjul för att skapa konstgjord gravitation för gästerna. Några år senare lanserade ett annat företag en hotellidé som istället byggde på aktiviteter utan gravitation. Gästerna skulle kunna utöva sporter i viktlost tillstånd, ta rymdpromenader och äta middagar tillsammans. Man planerade även att bygga ett spa. Även om det låter spännande att sväva i viktlost tillstånd är det kanske inte så roligt att tillbringa hela semestern på det sättet.

Det skulle dröja ända till år 2001 innan drömmen om rymdturism förverkligades. Multimiljonären Dennis Tito blev den förste betalande rymdturisten när han åkte upp med en rysk raket för att tillbringa en vecka på den internationella rymdstationen ISS som hade börjat byggas några år tidigare. Omkring 20 miljoner dollar fick han betala för kalaset. Fem år senare var det dags för den första kvinnliga rymdturisten, Anousheh Ansari, också hon mångmiljonär. Med resan ville hon inspirera andra människor att följa sina drömmar och hon rapporterade kontinuerligt på internet om sitt liv på rymdstationen.

För den rymdturist som behöver förbereda sig finns numera böcker i ämnet. Här får man bland annat lära sig vad man ska tänka på inför resan: från vilket håll jorden är vackrast, hur man betar sig korrekt i viktlost tillstånd och annat viktigt.

Rymdfärder är långt ifrån riskfria. År 1986 exploderade rymdfärjan Challenger från USA och alla ombord omkom. Och hösten 2014 kraschade Virgin Galactics rymdskepp under en testflygning över Mojaveöknen i USA. Det var ett svårt bakslag för rymdturismen. Intresset för rymdresor är trots detta stort och många privatpersoner har biljetter bokade. Ett antal företag runt om i världen, även i Sverige, ligger i startgroparna för att skicka iväg turister ut i rymden.

B Ställ frågorna här nedanför till varandra. Försök att svara utan att titta i texten.

- 1 Vad hände med det amerikanska företaget som startades 1985?
- 2 Vad var "månregistret"?
- 3 Vad tänkte man att gästerna på rymdhotellet utan gravitation skulle kunna göra?
- 4 Vem var den första betalande rymdturisten?
- 5 Hur mycket betalade han för sin vecka i rymden?
- 6 Vad kan man lära sig av böckerna om rymdturism?

3. Vi tittar på argumenten för och emot rymdturism (läxa).

C Skulle ni vilja bli rymdturister? Varför? Varför inte?
Gör en lista med argument för och emot rymdturism.
Jämför med ett annat par.

Jag skulle inte vilja bli rymdturist. För det första kostar det mycket pengar. För det andra behöver jag förbereda mig så mycket. Jag måste förbereda mig hälsomässigt – jag gillar inte det eftersom jag älskar samlor. (☺) Jag måste öva på att vara modig, träna på den psykologiska biten, som att vara ensam. Till sist, för det tredje vet jag inte om jag ska komma tillbaka.

Jag är inte säker men jag tror att jag skulle vilja bli rymdturist. För det första vill jag titta på jorden från rymden. Jag tror att det skulle vara fantastiskt. Men jag håller med om att det kostar mycket pengar. Jag dricker också mycket vatten. Jag är inte säker på att jag kan ta med mig så mycket vatten.

Linh, du genomsådar Elif. ☺ "Du slipper jobbet." ☺

Om du dricker så mycket vatten i rymden – hur ska det gå när du ska "putsa näsan"?

Ja, det är ett annat problem. ☺

Å ena sidan ... å andra sidan

4. Vi gör övning 2E om passiv form på s. 140 i TB.

2 D

Ett ryskt bolag sköt upp en rymdfärja.

subj

obj

En rymdfärja sköts upp av ett ryskt bolag.

subj

agent

Subjektet i den aktiva satsen blir *agent* (den som gör något)
i den passiva satsen.

2 E

För den som vill resa lite längre kan rymdturismen vara ett alternativ. Det första rymdturistprojektet startades 1985 av ett amerikanskt bolag. Då betalade flera tusen personer 5 000 dollar i förskott för att få chansen att flyga runt jorden i en rymdfärja. Det skulle kosta ytterligare 50 000 att följa med på resan. Tyvärr gick företaget i konkurs innan planerna förverkligades. Men redan 1954, alltså tre år innan Sputnik sköts upp av ryssarna, tog en amerikansk resebyrå emot intresseanmälningar för resor till månen. Trots att "månregistret" inte ens annonserades blev listan över 1 000 personer lång. När företaget bytte ägare glömde man dessvärre bort listan.

I slutet på 1980-talet presenterades idén till ett rymdhotell av ett japanskt företag. Hotellet skulle byggas som ett stort hjul för att skapa konstgjord gravitation för gästerna. /.../

Det skulle dröja ända till år 2001 innan drömmen om rymdturism förverkligades. Multimiljonären Dennis Tito blev den förste betalande rymdturisten när han åkte upp med en rysk raket för att tillbringa en vecka på den internationella rymdstationen ISS som hade börjat byggas några år tidigare. Omkring 20 miljoner dollar fick han betala för kalaset.

Passiv: Det första rymdturistprojektet startades 1985 av ett amerikanskt bolag.

Aktiv: Ett amerikanskt bolag startade det första rymdturistprojektet 1985.

Passiv: innan planerna förverkligades.

Aktiv: innan man förverkligade planerna.

Passiv: tre år innan Sputnik sköts upp av ryssarna

Aktiv: tre år innan ryssarna sköt upp Sputnik

Passiv: Trots att "månregistret" inte ens annonserades

Aktiv: Trots att man inte ens annonserade "månregistret"

Passiv: I slutet på 1980-talet presenterades idén till ett rymdhotell av ett japanskt företag.

Aktiv: I slutet på 1980-talet presenterade ett japanskt företag idén till ett rymdhotell.

Passiv: Hotellet skulle byggas som ett stort hjul

Aktiv: Man skulle bygga hotellet som ett stort hjul

Aktiv: innan drömmen om rymdturism förverkligades

Passiv: innan man förverkligade drömmen om rymdturism

Aktiv: som hade börjat byggas några år tidigare

Passiv: som man hade börjat bygga några år tidigare

Läxa:

- Gör s. 105–109 i ÖB.
- Titta på filmerna om Nordiska museet och om några djur på Skansen.
- Gör skrivuppgiften på s. 143 i TB. Mejla texten senast kl. 20.00 på onsdag om du vill ha respons!

Skriv!

När man skriver en berättelse behöver man ofta berätta om saker som händer efter varandra. Det är lätt hänt att man använder ordet *sedan* för ofta. Här nedanför hittar du alternativ till *sedan*.

För att göra en berättelse mer målande och livfull kan det vara bra att tänka på våra fem sinnen och på att berättelsen innehåller ord och uttryck som beskriver alla sinnen.

Beskriv en semester eller en resa – den värsta eller bästa du har varit med om. Använd dig av de fem sinnen i din text. Vad såg du? Vad hörde du? Vad kände du? Vad kände du för lukter? Vad smakade du? Använd så många ord som möjligt från övning 4 i övningsboken i din text.

Använd minst fem av alternativen till *sedan* i din text för att variera dig.

	Vanlig stilnivå efter det att vi hade ... efter det efteråt men då ... när vi hade ...	Formell stilnivå efter att ha + supinum därefter därpå följande (dag, vecka, månad)